

og Rune Slagstad, dels ved en række meget læseværdige artikler, der omtaler forskellige dele af den bredt formulerede problemstilling. Især bør nævnes en artikel af Tor Bjørklund om "den grønne bølge" og en artikel af Lars Alldén om ændringer af klassestrukturen. Dertil kommer bl.a. en artikel af André Gorz om krisen, der er kendetegnet ved, at "produktivkræfterne er ved at udvikle sig til destruktivkræfter" og artikler om udviklingen i Polen og Storbritannien. Som sædvanligt indeholder Kontrast desuden en række boganmeldelser og omtaler i dette nummer blandt andet en analyse af Foucault. Den socialisme-diskussion, som dette nummer af Kontrast lægger op til er en videreførelse af en diskussion, der gennem et par år har været ført i Norge. Man kunne nok ønske sig, at der i Danmark var et forum for en tilsvarende diskussion mellem Socialdemokratiet og venstrefløjen, og hvor spørgsmålet om en rød-grøn politik bliver inddraget. Måske kan den norske diskussion virke inspirerende.

Peter Gundelach

Jørgen Lotz, Kommunernes finansiering, København: Samfundsvidenskabeligt Forlag, 1980, 202 s., 228,30 kr.

Med "Kommunernes finansiering" har vi fået en systematisk beskrivelse af de forhold, der er relevante for kommunernes økonomi. Det system, bogen ønsker at beskrive, forekommer indviklet, til tider inkonsistent og præget af tilfældigheder. Af de indre fordelingsmekanismer, det danske politiske system er udstyret med, er det, der bestemmer vilkårene for de kommunale økonomier, et af de væsentligste og samtidig vanskeligt tilgængeligt.

Derfor er opkomsten af en lærebog i "kommunaløkonomi" en prisværdig foretælse; bogen er tiltænkt undervisningen af politiker i København.

Forfatteren, Jørgen Lotz, er vicedirektør i Københavns Kommune, hvor han især har beskæftiget sig med sin kommunes økonomiske problemer i sammenhæng med bloktilskud og udligning. Han har arbejdet i forbindelse med den såkaldte "Københavnerrapport" og med betænkning 855. Et hovedformål med hans virke har således været at skaffe øgede midler til sin kommune. Baggrunden herfor er den udbredte enighed om, at navnlig bloktilskuddene resulterer i, at kommuner i storbyområder ikke får tilstrækkeligt med midler til at tackle deres vitterligt voldsomt store problemer, mens navnlig vestjyske, tidligere underforsynede kommuner, har rigeligt. At der blandt fagfolk er enighed herom, er ubestridt. Det er også velkendt, at folketinget ikke har forandret denne skæve fordeling væsentligt, og at der i den sammenhæng tales om et "jysk-fynsk flertal".

og Rune Slagstad, dels ved en række meget læseværdige artikler, der omtaler forskellige dele af den bredt formulerede problemstilling. Især bør nævnes en artikel af Tor Bjørklund om "den grønne bølge" og en artikel af Lars Alldén om ændringer af klassestrukturen. Dertil kommer bl.a. en artikel af André Gorz om krisen, der er kendetegnet ved, at "produktivkræfterne er ved at udvikle sig til destruktivkræfter" og artikler om udviklingen i Polen og Storbritannien. Som sædvanligt indeholder Kontrast desuden en række boganmeldelser og omtaler i dette nummer blandt andet en analyse af Foucault. Den socialisme-diskussion, som dette nummer af Kontrast lægger op til er en videreførelse af en diskussion, der gennem et par år har været ført i Norge. Man kunne nok ønske sig, at der i Danmark var et forum for en tilsvarende diskussion mellem Socialdemokratiet og venstrefløjen, og hvor spørgsmålet om en rød-grøn politik bliver inddraget. Måske kan den norske diskussion virke inspirerende.

Peter Gundelach

Jørgen Lotz, Kommunernes finansiering, København: Samfundsvidenskabeligt Forlag, 1980, 202 s., 228,30 kr.

Med "Kommunernes finansiering" har vi fået en systematisk beskrivelse af de forhold, der er relevante for kommunernes økonomi. Det system, bogen ønsker at beskrive, forekommer indviklet, til tider inkonsistent og præget af tilfældigheder. Af de indre fordelingsmekanismer, det danske politiske system er udstyret med, er det, der bestemmer vilkårene for de kommunale økonomier, et af de væsentligste og samtidig vanskeligt tilgængeligt.

Derfor er opkomsten af en lærebog i "kommunaløkonomi" en prisværdig foretæelse; bogen er tiltænkt undervisningen af politiker i København.

Forfatteren, Jørgen Lotz, er vicedirektør i Københavns Kommune, hvor han især har beskæftiget sig med sin kommunes økonomiske problemer i sammenhæng med bloktilskud og udligning. Han har arbejdet i forbindelse med den såkaldte "Københavnerrapport" og med betænkning 855. Et hovedformål med hans virke har således været at skaffe øgede midler til sin kommune. Baggrunden herfor er den udbredte enighed om, at navnlig bloktilskuddene resulterer i, at kommuner i storbyområder ikke får tilstrækkeligt med midler til at tackle deres vitterligt voldsomt store problemer, mens navnlig vestjyske, tidligere underforsynede kommuner, har rigeligt. At der blandt fagfolk er enighed herom, er ubestridt. Det er også velkendt, at folketinget ikke har forandret denne skæve fordeling væsentligt, og at der i den sammenhæng tales om et "jysk-fynsk flertal".

Lotz må på forhånd opfattes som tilhænger af den såkaldte normaludgiftsmetode til fordelingen af bloktilskud. I korthed går metoden ud på, at man i stedet for at tildele midlerne efter per capita-princippet for diverse udgiftskriterier, ved hjælp af regressionsanalyser finder et passende estimat for den normale udgift/indbygger på dette område. Anvendelsen af regressionsanalyser på dette område er blevet diskuteret i artikler i "Nordisk Administrativt Tidsskrift", 1980.

Lærebogen består af to dele, en om udligning og statstilskud, en om kommunernes egne indtægter. Den er grundig og må siges at være egnet som grundbog i forvaltningsseminarer om emnet. Imidlertid vil det kunne anbefales, om eventuelt fremtidige udgaver forsynes med en nøjere redegørelse for såvel Bunzel & Hyllebergs kritik af normaludgiftsmetoden samt for Marius Ibsen m.fl.s forsvar for denne i NAT. Ved kun at fremstille normaludgiftsmetoden som det eneste gangbare og tænkelige alternativ til kriteriemetoden i dens nuværende udformning er Lotz' bog kommet til at afspejle en given politisk situation. Lotz's tankegang er her engelsk-inspireret; at der findes andre muligheder, fremgår af de senere norske overvejelser på området, hvor man ved anvendelsen af cluster-analyser viser en helt anden approach til det problem, at forskellene mellem kommunerne er så stor, at man med rette kan spørge, om kommunerne er indbyrdes sammenlignelige størrelser.

Dette til trods er "Kommunernes finansiering" en velegnet grundbog, og en af dens største fortjenester er, at den kommer hele vejen rundt. Den bør afgjort finde vej til mange reoler.

Mikael Hertig

Ove Nathan (red.), Tænk - og vælg. En debat om naturvidenskab, teknologi og samfund, København: Gyldendal, 1980, 230 s., 110,00 kr.

Professor Ove Nathan fra Niels Bohr Institutttet ved Københavns Universitet har i de senere år markeret sig i den energipolitiske debat, blandt andet omkring forholdet mellem teknik og demokrati. I denne bog har han samlet 19 enkeltstående indlæg til en mere omfattende og grundig belysning af sammenhængene mellem naturvidenskab og teknologisk og samfundsmæssig udvikling. Herigennem berøres så forskellige emner som for eksempel teknologi og samfundsudvikling, objektive eksperter og intelligensmåling, således at bogen må siges at nå virkelig langt omkring et af de emner, der kan forventes at optage politikere og den offentlige debat i fremtiden.

Bogen er lagt bevidst pluralistisk an, om end marxistiske synsvinkler på forholdet mellem teknologi og samfund ikke er repræsenteret. På trods heraf præsenterer bogens forskellige tilgange til emnet meget vidtspændende holdninger til